

MATTHEÛS

20:24-28

Leiders in de gemeente horen niet te heersen, maar te dienen zoals Jezus.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/20-24-28

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Eerzucht en onenigheid onder de discipelen	4 min	3
2	Gezag in de wereld en dienen in Gods Koninkrijk	7 min	6
3	Wereldse machtsstructuren in de kerk	3 min	9
4	Geestelijke leiders dienen zonder te heersen	3 min	10
5	Gaven, leiding en zorg voor de gemeente	6 min	12
	Om verder te lezen		15

1

Eerzucht en onenigheid onder de discipelen

In onze vorige bijeenkomst bekeken we Mattheüs hoofdstuk 20 en een verhaal over twee discipelen van Jezus, Jakobus en Johannes. Zij waren broers. Ze namen hun moeder mee, gingen naar Jezus toe en vroegen of hun een bijzonder voorrecht boven de andere apostelen gegeven kon worden. Ze wilden de plaatsen aan Jezus' rechter- en linkerhand in Zijn Koninkrijk krijgen. Dat zou natuurlijk betekenen dat zij Zijn premier en Zijn grootvizier zouden zijn. Onder Hem zouden zij de personen met het meeste gezag en de meeste voorrechten in Zijn Koninkrijk zijn.

Hij zei tegen hen:

Maar Jezus antwoordde en zei: U weet niet wat u vraagt; kunt u de drinkbeker drinken die Ik drinken zal, en met de doop gedoopt worden waarmee Ik gedoopt word? Zij zeiden tegen Hem: Dat kunnen wij.

MATTHEÛS 20:22

Met die vraag verwees Hij naar Zijn lijden. Zij wisten niet dat Hij daarnaar verwees. Ze zeiden gewoon, zonder er echt bij na te denken en zonder werkelijk te begrijpen wat Zijn uitspraak betekende:

Ja, dat kunnen we.

Hij zei:

En Hij zei tegen hen: Mijn drinkbeker zult u wel drinken, en met de doop waarmee Ik gedoopt word, zult u gedoopt worden; maar het zitten aan Mijn rechter- en aan Mijn linker hand is niet aan Mij om te geven, maar het zal gegeven worden aan hen voor wie het bestemd is door Mijn Vader.

MATTHEÛS 20:23

De discipelen Jakobus en Johannes waren als het ware buiten de andere apostelen om gegaan. Ze probeerden een positie te bemachtigen in het Koninkrijk dat volgens hun verwachting spoedig zou aanbreken, en zo echt boven de andere apostelen te komen staan. Waarom ze vonden dat ze dit verdienden, wordt niet verteld. Er staat niet dat ze argumenten aanvoerden waarom ze zo'n positie zouden verdienen. Maar het blijkt dat ze volle neven van Jezus waren. Misschien dachten ze dat hier enige vriendjespolitiek een rol zou kunnen spelen. Zij waren tenslotte de enigen van de twaalf die werkelijk zo nauw aan Jezus verwant waren. Daarom moesten ze die bevoorrechte posities misschien maar vroegtijdig veiligstellen, voordat er echt veel strijd over ontstond. Ze deden dat op een moment waarop ze wellicht dachten dat Jezus geneigd zou zijn die posities aan hen te geven.

Hoe dan ook, ze hadden een verkeerd begrip van het Koninkrijk van God. Ze hadden een verkeerd begrip van de Geest van Jezus. Ze zaten er echt naast. Hij zei:

Jullie weten niet wat jullie vragen.

De andere discipelen begrepen echter wel wat ze gevraagd hadden, en natuurlijk konden ze dat niet erg waarderen.

Er staat in vers 24, Mattheüs 20:24:

En toen de andere tien dit hoorden, namen zij het de twee broers zeer kwalijk.

MATTHEÛS 20:24

Dat wil zeggen: de andere tien apostelen, naast Jakobus en Johannes.

Ik neem aan dat ze inderdaad verontwaardigd waren. Ten eerste waren de andere discipelen net zo ambitieus als Jakobus en Johannes. Zij hadden die posities waar Jakobus en Johannes naar streefden net zo graag willen hebben. Ze vonden het echt behoorlijk achterbaks dat die mannen een apart gesprek met Jezus hadden geregeld en Hem daarom hadden gevraagd zonder de anderen iets te laten weten. Zo probeerden ze hun voor te zijn.

Natuurlijk hadden de andere discipelen zelf ook geen goede houding. Ik kan begrijpen dat ze enigszins verontwaardigd waren. Zelfs als ik een van de andere discipelen was geweest en niet naar een hoge positie had gestreefd, zou ik nog steeds enigszins verontwaardigd zijn geweest over hun houding. Alleen al het feit dat Jakobus en Johannes de anderen voorbij wilden streven en er zeker van wilden zijn dat zij posities boven de anderen kregen, getuigt gewoon van een aanstootgevende houding. Door dit voorval ontstonden er dus enige onenigheid, kwaad bloed en wrevel onder de discipelen.

Maar Jezus riep hen bij Zich en zei:

2

Gezag in de wereld en dienen in Gods Koninkrijk

En toen Jezus hen bij Zich geroepen had, zei Hij: U weet dat de leiders van de volken heerschappij over hen voeren, en de groten macht over hen uitoefenen. Maar zo zal het onder u niet zijn; maar wie onder u groot wil worden, die moet uw dienaar zijn; en wie onder u de eerste wil zijn, die moet uw dienaar zijn, zoals ook de Zoon des mensen niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een losprijs voor velen.

MATTHEÛS 20:25-28

Hier onderwijst Jezus iets waarvan ik denk dat de moderne kerk het heel dringend moet begrijpen. Het Koninkrijk van Christus, de gemeenschap van Christus, Zijn familie, moet volgens totaal andere beginselen functioneren dan welke door mensen gemaakte organisatie of wereldse coalitie of vereniging van mensen dan ook.

Hij zegt dat de heersers van de heidenen over hen heersen en dat de groten onder hen gezag over hen uitoefenen. Dat wil zeggen: binnen de regeringen van de heidenen. Denk daar eens over na. Mensen die in de wereld machtsposities onder de heidenen bekleden, oefenen gezag uit over de mensen over wie ze gesteld zijn. Wat zou er rechtmatiger kunnen zijn dan dat? Is gezag er niet voor om uitgeoefend te worden? Als iemand koning is, hoort hij dan geen gezag over zijn onderdanen uit te oefenen?

Jezus zei niet dat hij dat niet moest doen. Hij zei alleen dat dit is wat ze doen. Zo gaan de heidenen te werk. De heersers van de heidenen regeren in de heidense volken, in de heidense koninkrijken en in de wereld. Dat is wat gezagsposities betekenen. Ze betekenen het voorrecht dat anderen jou dienen. Als je een machtspositie bekleedt in een heidense, wereldse organisatie of regering, betekent dat doorgaans dat andere mensen jou dienen.

De Verenigde Staten zouden een opmerkelijke uitzondering vormen op de algemene historische ontwikkeling, omdat de mannen die dit land stichtten een natie wilden vormen met een regering voor het volk en door het volk, zodat de mensen zelf de machthebbers zijn en de gekozen functionarissen de dienaren van het volk. Wij zijn met dat idee vertrouwd en in dit land vinden we het vanzelfsprekend, maar eigenlijk was dat heel ongebruikelijk. Sterker nog, in de tijd waarin de mannen die de Verenigde Staten hebben gesticht dit concept hadden, was het uniek. Vrijwel alle volken hadden namelijk koningen, en koningen heersten over mensen. Mensen regeerden niet over zichzelf en stelden hun leiders niet met algemene instemming aan of zetten hen zo af. Zoiets gebeurde eenvoudigweg niet.

Natuurlijk zijn de meeste volken in de afgelopen ongeveer tweehonderd jaar, zo lijkt mij, de richting van de Verenigde Staten opgegaan. Daardoor hebben we op veel plaatsen in de wereld constitutionele regeringen en democratieën. De situatie is werkelijk veranderd. Maar om te begrijpen wat Jezus zegt, moeten we ons verplaatsen in de situatie zoals die in de tijd van Jezus bestond. Hij zegt dat koningen — ieder heidens volk werd door koningen geregeerd — bevoorrechte mensen zijn. Zij zijn de heren. Zij kunnen bevelen geven en heersen, en verwachten dat anderen meteen in actie komen wanneer zij spreken.

Denk aan de hoofdman met wie Jezus in Mattheüs hoofdstuk 8 een gesprek had. De man zei:

Want ook ik ben een mens onder het gezag van anderen en heb zelf soldaten onder mij; ik zeg tegen de één: Ga! en hij gaat; en tegen de ander: Kom! en hij komt; en tegen mijn dienaar: Doe dat! en hij doet het.

MATTHEÛS 8:9

Wat hij zegt, is dat gezag in de wereld, in het Romeinse leger, dit betekent. Gezag betekent dat wanneer ik zeg: „Doe het”, iemand het voor mij moet doen. Het betekent dat ik het gemakkelijke baantje heb. Het betekent dat ik degene ben die de leiding heeft en dat mensen mij dienen.

Net als in het Romeinse leger en bij heidense volken in het algemeen gaat het er in de meeste organisaties zo aan toe, zelfs in dit land. Bedrijven en organisaties van vrijwel elke soort hebben mensen die de leiders worden. De leiders geven de bevelen en die bevelen moeten worden opgevolgd. Mensen die de bevelen niet opvolgen, krijgen vaak disciplinaire maatregelen opgelegd. Daarom worden die machtsposities vaak gezocht en verkregen door mensen die het voorrecht willen hebben om andere mensen te beheersen.

Het is niet onvermijdelijk dat zulke posities door zulke mensen worden bekleed. We kennen de uitspraak dat macht corrumpeert, maar ik weet niet of die werkelijk zo nauwkeurig is als de uitspraak dat machtsposities mensen aantrekken die vatbaar zijn voor corruptie. Dat zou misschien juister zijn: corrupte mensen die anderen willen beheersen, zoeken vaak machtsposities en weten die te verkrijgen. Het is niet noodzakelijk zo dat een nederig mens in een gezagspositie door dat gezag gecorrumpeerd zal raken. Het is eenvoudigweg zo dat je een groot aantal corrupte mensen in gezagsposities aantreft, omdat corrupte mensen dat vaak verlangen. Zij willen mensen beheersen.

Dat wordt als een voorrecht beschouwd. Het streelt het ego. Het stelt je in staat zelf minder werk te doen en anderen voor je te laten werken. Er is veel in de vleeselijke mens waardoor hij het prettig vindt dat anderen voortdurend voor hem klaarstaan en dat hij degene is die de bevelen geeft. Daardoor voelt hij zich belangrijk. Daardoor kan hij, zoals ik al zei, zelf minder werk doen. Dat zijn vleeselijke overwegingen waarvan corrupte mensen willen profiteren door machtsposities te bemachtigen.

Jezus zei dat de heidenen die machtsposities bekleden en over de heidenen regeren, gezag over hen uitoefenen en over hen heersen. Maar Hij zei:

Zo moet het bij jullie niet zijn.

Hij bedoelt: in de gemeente, onder de discipelen van Jezus. Degenen die gezagsposities bekleden, mogen niet degenen zijn die over de kudde heersen. Dit is zo belangrijk, want Jezus zei dat degene die onder jullie groot wil zijn en onder jullie de voornaamste wil zijn, de dienaar moet zijn. Hij probeert duidelijk de situatie zoals wij die uit heidense organisaties kennen, volledig op zijn kop te zetten. Hij probeert die niet slechts een beetje aan te passen. Hij probeert die helemaal ondersteboven te keren.

Dat wil zeggen: in heidense organisaties zijn degenen die gezag hebben bevoorrechte personen die gezag over anderen uitoefenen. Maar in Mijn Koninkrijk oefenen degenen die groot zijn geen gezag over mensen uit. Ze heersen helemaal niet over mensen. Ze dienen alleen maar. Dit wijst erop dat de gemeente van Jezus Christus, wat haar karakter en haar hele inrichting betreft, volkomen anders moet zijn dan iedere door mensen opgezette heidense organisatie.

3

Wereldse machtsstructuren in de kerk

Ik zou graag willen kunnen zeggen dat dit tegenwoordig bij de kerk zo is, maar ik vrees dat dit niet het geval is. In de meeste gevallen is de kerk, zo lijkt mij, vrijwel net zo georganiseerd als een heidense organisatie. De meeste kerken zijn feitelijk rechtspersonen met een soort bestuur. Misschien geven ze de bestuursleden andere namen. Misschien noemen ze hen oudsten, diakenen of beheerders, maar ze hebben als het ware een raad van bestuur. Vaak hebben ze iemand die optreedt als algemeen directeur. Dat kan de voorganger zijn. Maar het punt is dat de kerken precies zo georganiseerd zijn als heidense organisaties. Wat nog erger is: binnen deze organisatie hanteren en benutten ze hun gezag vrijwel alsof ze een heidens bedrijf waren.

Vaak zijn voorgangers en oudsten die leidinggeven in kerkelijke organisaties godvrezende mannen. Zij willen natuurlijk niet bazig of overheersend zijn. Ze willen als dienaren zijn en vervullen hun ambt ook als dienaren. Maar de hele structuur van de kerk, zelfs van de kerken waarin deze mannen dienen, is volgens mij vaak anders dan wat Jezus voor ogen had.

We zijn geneigd iets aan te nemen omdat we in een tijd leven waarin de gemeente altijd zo is geweest — dat wil zeggen: in ons leven is dat altijd zo geweest. We nemen aan dat de mannen die de gemeente leiden, haar leiden zoals wereldse mannen wereldse bedrijven leiden, en dat mensen onder tucht gesteld kunnen worden, of wat dan ook, als ze het niet op hun manier doen. Nu geloof ik in gemeentetucht, maar niet omdat iemand een voorganger ontevreden stelt. De voorganger is niet de baas van de gemeente.

Petrus, die waarschijnlijk een van degenen was die bij deze specifieke gelegenheid verontwaardigd waren over Jakobus en Johannes, schreef aan de leiders van de gemeenten, die in Bijbelse tijden oudsten werden genoemd. Natuurlijk worden ze tegenwoordig in veel gemeenten nog steeds oudsten genoemd. In 1 Petrus, hoofdstuk 5, vers 1, zei hij:

De oudsten onder u roep ik ertoe op, als medeoudste en getuige van het lijden van Christus en deelgenoot van de heerlijkheid die geopenbaard zal worden:

1 PETRUS 5:1

Hij zegt tegen de oudsten:

Hoed de kudde van God die bij u is en houd daar toezicht op, niet gedwongen, maar vrijwillig; niet uit winstbejag, maar bereidwillig; ook niet als mensen die heerschappij voeren over het erfdeel van de Heere, maar als mensen die voorbeelden voor de kudde geworden zijn.

1 PETRUS 5:2-3

Hij zegt tegen de leiders van de gemeente dat ze niet over de gemeente moeten heersen. Ze moeten voorbeelden zijn. Het is de bedoeling dat ze de gemeente dienen door het voorbeeld te geven van hoe het christelijke leven hoort te zijn. Ze mogen niet degenen zijn die gezag over anderen uitoefenen, want Jezus zei dat de heidenen dat doen en dat het onder jullie niet zo zal zijn.

4

Geestelijke leiders dienen zonder te heersen

Er is beslist nooit iemand in de vroege gemeente geweest, althans onder de heidenen, die meer gezag had dan de apostel Paulus. De apostel Paulus was degene die in verschillende gemeenten oudsten aanstelde. Daarom zou hij beslist beschouwd

worden als iemand die evenveel gezag had als wie dan ook, en meer dan de meesten, in de gemeente van de eerste eeuw. Maar hoe zag hij zijn positie?

Hij zegt in 2 Korinthe, hoofdstuk 1 en vers 24:

Niet dat wij heersen over uw geloof, maar wij zijn medearbeiders aan uw blijdschap, want u staat vast door het geloof.

2 KORINTHE 1:24

Met andere woorden: jij staat door je eigen geloof voor God. Wij — de apostel en zijn metgezellen, en anderen die geestelijke leidinggevende posities bekleden — heersen niet over jouw geloof. Wij zijn eenvoudigweg medewerkers aan jouw blijdschap. Met andere woorden: ons werk is erop gericht je te helpen van je geloof te genieten, je te helpen de vreugde van je behoud te ervaren. ‘Ik werk. Ik dien,’ zegt hij. ‘Ik heers niet over jullie.’

Nu is dit een heel lastige zaak, want het is heel moeilijk om een organisatie te hebben die is georganiseerd als een werelds bedrijf, waar de voorganger een soort algemeen directeur is en de oudsten zo iets als een raad van bestuur zijn, en die organisatie dan niet precies zo te laten functioneren als een organisatie van de heidenen. Omdat de meeste gemeenten op die manier zijn georganiseerd, weten veel godvrezende voorgangers niet goed hoe ze kunnen vermijden op dezelfde manier te werk te gaan als een werelds bedrijf. Ze hebben immers hun bestuursvergaderingen, en die zijn waarschijnlijk net als de bestuursvergaderingen van General Motors.

Het verschil is dat de leiders in christelijke kringen hopelijk proberen te ontdekken wat God denkt en te doen wat God wil. Maar in veel gevallen beginnen ze zichzelf gewoon te zien als degenen die de beslissingen mogen nemen, waarna de gemeente alleen maar hoeft te volgen. In zekere zin zit daar enige waarheid in, maar het is een heel subtiele houding, zoals dat met veel dingen in het christelijke leven het geval is. Het verschil tussen geestelijk gezind zijn en vleeselijk gezind zijn is slechts een nuance in houding.

In dit specifieke geval zegt Jezus ons dat de leiders van de gemeente niet zijn als politieke machthebbers. Het mag onder jullie zelfs beslist niet zo zijn. Ze lijken meer op slaven, meer op dienaren. Wat dit werkelijk betekent, is dat we degenen die wij ambtsdragers in de gemeente noemen, misschien beter helemaal niet als ambtsdragers kunnen zien. We zouden hen dienaren van de gemeente moeten noemen. Ze zijn er om te dienen.

Er zijn verschillende gaven die God aan verschillende mensen geeft om hen te helpen de gemeente te dienen, tot welzijn van de gemeente. Er is een gave van onderwijs, er is een gave om voorganger te zijn, er is een gave van leidinggeven, er is een gave van aansporing, en daarnaast zijn er nog veel andere gaven. Maar deze gaven worden aan bepaalde mensen gegeven, niet om hun een bevoorrechte positie te geven, maar om de gemeente ten goede te komen, zodat ze met deze gaven de gemeente kunnen dienen.

5

Gaven, leiding en zorg voor de gemeente

Wat vaak gebeurt, is dat degenen die deze gaven hebben — misschien heeft iemand een gave van leidinggeven of een gave van onderwijs — tegenwoordig besluiten dat iedereen verplicht is hen te volgen omdat zij een gave van leidinggeven hebben. Als mensen dat niet doen, worden ze bazig, worden ze autoritair en voelen ze zich in sommige gevallen beledigd. Soms sluiten ze mensen die het niet met hen eens zijn uit de gemeente. Dat is geen dienen.

Weet je, leidinggeven is geen voorrecht. Het is gewoon nog een gave. Het is gewoon nog een dienst die je kunt verlenen. Er zijn veel diensten die verleend kunnen worden. Alle voorgangers waarderen bijvoorbeeld degenen die de gave van het geven hebben en degenen die de gave om te helpen hebben. Maar stel dat iemand die de gave om te helpen had, naar het huis van de voorganger kwam en zei: ‘Voorganger, ik ben gekomen om je ramen voor je te wassen, omdat ik de gave om te helpen heb, en dat is mijn dienst aan jou.’ En de voorganger zei: ‘Dat waardeer ik, maar mijn vrouw heeft gisteren de ramen nog gewassen. Onze ramen hoeven niet gewassen te worden, dank je. Bovendien willen we vandaag graag wat privacy in ons huis. Het is onze vrije dag met ons gezin.’ En die persoon zegt: ‘Voorganger, het spijt me, maar dit is mijn gave. Ik

heb de gave om te helpen, en wat ik doe, is de ramen van mensen wassen. Dus ik ga je ramen wassen.’ En de voorganger zegt: ‘Zoals ik al zei, onze ramen hoeven niet gewassen te worden. We willen graag onze privacy, en onze ramen zijn al schoon.’ Maar die persoon blijft zich opdringen en zegt: ‘Voorganger, je schijnt het niet te begrijpen. Ik ga je ramen wassen. Dat is mijn gave.’

Dat zou natuurlijk absurd zijn, want een gave is niet bedoeld om zo gebruikt te worden dat je die opdringt aan mensen die haar niet nodig hebben of er geen behoefte aan hebben. Zo krijgt ook iemand met de gave om te onderwijzen of de gave van leidinggeven geen positie waarin hij die aan andere mensen kan opdringen. Ik heb zoveel voorgangers gekend die zich tot in de kleinste details wilden bemoeien met het leven van alle mensen in hun gemeente, ook met mensen die zo’n bemoeienis tot in de kleinste details niet nodig hadden.

Ik begrijp dat een jonge christen die helemaal niets weet van het wandelen met God, misschien een tijdlang nauw toezicht en intensief discipelschap nodig heeft. Maar wanneer er oudere christenen zijn die met God wandelen, niet zondigen, het Woord van God kennen en het prima doen, hoeft hun geen leiding te worden opgedrongen. Ze kunnen hun voorbeelden zoeken waar ze die vinden. Ze kunnen onderwijs ontvangen van degenen van wie ze ervoor kiezen onderwijs te ontvangen.

Dat is wat Jezus over het hoeden van schapen zei. Hij zei:

Wat denkt u: als iemand honderd schapen heeft, en een daarvan afgedwaald is, zal hij niet de negenennegentig andere achterlaten en in de bergen het afgedwaalde gaan zoeken?

MATTHEÛS 18:12

Wat dat betekent, is dat een goede herder het verschil kan herkennen tussen schapen die weinig zorg nodig hebben en schapen die veel zorg nodig hebben. De herder richt zijn inspanningen op de schapen die veel zorg nodig hebben. Hij kan de schapen die weinig zorg nodig hebben zonder zijn toezicht laten grazen. Er hoeft niet zo nauwlettend op hen gelet te worden, want ze zijn waar ze thuishoren.

Er zijn veel christenen aan wie de opvattingen en plannen van de voorganger niet opgedrongen hoeven te worden. Ze dienen God prima. Maar vaak zijn er christelijke leiders in gemeenten die hun positie vergelijken met die van heersers over de heidenen: zij vinden dat ze gehoorzaamd moeten worden en gezag over anderen moeten uitoefenen. De Bijbel zegt dit niet.

Het is waar dat Hebrreeën 13:17 in oudere Engelse vertalingen zegt: „Gehoorzaam hen die over u regeren.” Maar de Griekse formulering betekent hier eigenlijk: „Gehoorzaam hen die u leiden.”

en er staat dat zij het Woord van God tot je gesproken hebben. Je gehoorzaamt het Woord van God dat zij spreken. Je gehoorzaamt hen niet omdat zij van zichzelf gezag hebben. Geen mens heeft van zichzelf gezag over jou. Jezus wel. Paulus zei in 1 Korinthe 11:3:

Maar ik wil dat u weet dat Christus het Hoofd is van iedere man en de man het hoofd van de vrouw en God het Hoofd van Christus.

1 KORINTHE 11:3

niet:

Het hoofd van iedere man is zijn voorganger of zijn ouderlingen.

Jezus onderwees dit heel duidelijk. Helaas hebben velen in de moderne gemeente het niet begrepen of hebben ze het verwaarloosd. De gemeente heeft veel geleden onder mensen die, net als Jakobus en Johannes, posities van macht en voorrecht over andere christenen wilden. Dat is een geest die totaal niet op Jezus lijkt. Jezus zei dat je net als de Zoon des mensen moet zijn, waarmee Hij Zichzelf bedoelde:

En toen Jezus hen bij Zich geroepen had, zei Hij: U weet dat de leiders van de volken heerschappij over hen voeren, en de groten macht over hen uitoefenen. Maar zo zal het onder u niet zijn; maar wie onder u groot wil worden, die moet uw dienaar zijn; en wie onder u de eerste wil zijn, die moet uw dienaar zijn, zoals ook de Zoon des mensen niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een losprijs voor velen.

MATTHEÛS 20:25-28

Jezus stierf voor andere mensen. Hij kwam niet om de baas te spelen over andere mensen, hoewel Hij wel degelijk onze Heere is en die rol vervult, omdat wij als schapen zijn die afdwalen en een herder nodig hebben. En Hij biedt Zichzelf in die hoedanigheid aan ons aan.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 20:22
- Mattheüs 20:23
- Mattheüs 20:24
- Mattheüs 20:25-28
- Mattheüs 8:9
- 1 Petrus 5:1
- 1 Petrus 5:2-3

- 2 Korinthe 1:24
- Mattheüs 18:12
- 1 Korinthe 11:3

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.